

ORJUNA

NACIONALISTIČNI ORGAN.

NAROČNINA: za Jugoslavijo: za tri mesece 12— Din.; za celo leto 48— Din.; za inozemstvo je dodati poštnino. Oglasi po ceniku. — Posamezna šte. stane 1 Din.

IZHAJA VSAKO NEDELJO!

REDAKCIJA IN ADMINISTRACIJA: Arena Narod. doma. Rokopisi se ne vračajo. — Anonimni dopisi se ne sprejemajo. POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI!

Nacionalisti! Rodil se nam je prestolonaslednik hrabre naše dinastije Karadjordjevičev. Radujemo se in kličemo „ŽIVEL NA MNOGAJA LETA!“

Naše obletnice.

Rekli bi lahko tudi jubileji. Ali jubileji pomenijo le vesele trenutke, polne radosti. Naš narod pa more v svoji zgodovini zaznamovati le malo zgodovinskih dni, ki bi se jih lahko spominjal z neskaljeno radostjo v srcu. S trnjem in kamenjem je bila posuta vsa naša pot vse do osvobodjenja, od tega mejnika dalje pa sipamo sami bodice pod noge sebi in svojim trpečim sobratom.

In vendar praznujemo obletnice!

Obletnice našega trpljenja in ponižanja! Današnji dan bo v zgodovini slovenskega naroda zapisan z debelimi črkami. Na današnji dan je pred 15. leti v Ptujju nemška tolpa napadla slovensko Ciril-Metodovo družbo, pretepała zborovalce, opljuvala naše žene. S podporo in vednostjo avstrijskih oblasti so štajerski trgovci in obrtniki, ki so živeli edino od denarja našega kmeta, pobijali naše ljudi. Tlačena slovenska biča, pritisku v Ptujju je odgovoril: Irja se je vendar enkrat naveličala protipritisku v Ljubljani. Puške, plačane z denarjem naših davkoplačevalcev, so se obrnile proti nam in kri mladih idealnih ljudi je namočila ljubljanske ulice.

Bilo je to pred petnajstimi leti!

Zakaj se spominjamo danes tega? Ker se vrši danes na isti dan v istem Ptujju zopet skupščina Ciril-Metodove družbe. V istem Ptujju, ki je danes po zunanosti sicer jugoslovanski, po svojem srcu in mišljenju pa še enako nemški in nam sovražni, kakor je bil pred 15 leti. In skoro enako, kakor pred 15 leti nam je nasprotna tudi vlada, dasi ni več avstrijska. V izdajalskem Ptujju, kjer žive še vsi oni Nemci, ki so pobijali naše ljudi, preganjala je vlada naše nacionaliste, ko so hoteli zabraniti provokacijo nemških pobijalcev. V nemčurskem Ptujju je razpusila organizacijo jugoslovanskih nacionalistov in nudi tako ponovno možnost, da napadejo ptujski švabi Ciril-Metodovo družbo.

In zakaj vse to? Ker ni poštenja v naših vodilnih in odgovornih krogih! Ker njim služijo njih uradna mesta, ki bi jim morala biti torišče deča za korist naroda in države, za eksponituro političnega in osebnega koristolovstva. Ker ni merilo za njih dejanje in nehanje nacionalni interes, temveč bog ve katere politične grupe!

Oj ti slovenski narod! Kakor hlapec Jernej sediš v obcestnem jarku in premišljuješ svoje pravice. Mimo Tebe pa hite in Te škrope z mastnim blatom kočije onih mogotcev, ki so ti izčrpali moč in izpili kri. Hite mimo Tebe v zlato obšitih oblekah ljudje, ki so se pred petnajstimi leti napihovali narodnega navdušenja. Plujejo nate, ker postali so modrejši od Tebe in so spoznali vrednost denarja!

Ti pa sediš in premišljuješ, zakaj so laž danes besede, ki so bile pred petnajstimi leti zlato! Gledaš in čudiš se, zakaj so danes preganjani oni, ki so trpeli tudi takrat. Ne razumeš, da je v Jugoslaviji biti enako nevarno nacionalist, kakor v Avstriji. Misliš in ne razumeš, da je v naši državi mogoče, da pokrajinski namestnik izjavi, da pusti rajše streljati na Slovence, kot da bi prepovedal izzivalen nemški ples.

Vsega tega ne razumeš, ker Tvoja pravica, o hlapec Jernej ni zapisana. Zapisano je, da boš vedno pokoren svojim gospodarjem, da boš delal zanje in trpel — dokler Te ne pahnejo za vedno v jarek.

Če pa imaš še kaj volje in moči, zdrzni se v zadnjem trenutku, vstani iz blata in naženi preobjestrnega gospodarja iz doma, ki si ga prislužil Ti s svojimi žulji!

Proč s škodljivci naroda in države!

Ven s korumpiranci iz državne uprave!

Doli s podkupljivimi in koristolovskimi strankami!

Ptuj bo maščevan, kadar bo sleherni Slovenec Orjunaš. Ne po imenu, temveč po srcu svojem in po delu!

V to ime: Pomozi Bog!

Družba sv. Cirila in Metoda v boju za Slovenstvo.

Prepočasi je napredovalo potujčevanje — vsako stoletje se je skrčila slovenska meja za eno uro hoda — prepočasi se je na naš račun širila Germanija. Prepočasi je italijančila Istro, Trst, Gorico avstrijska vlada. Italija naj se hitreje veča. Takšno je bilo razpoloženje naših kletih sovragov na severu in jugu pred 40 leti. S polno paro so jeli delovati na našo pogubo; Schulverein, Südmarm, Pro Patria, za njo Lega nazionale. Rasle so nemške in laške trdnjave in trdnjave v obliki potujčevalnih šol in vrtecev, kamor so zlepa, zvijski, pa tudi siloma lovili slovensko dečo, da jih preleve v sovražne nam janičarje. Leta 1882. je otvoril nemški Schulverein prvo svojo šolo na slovenskih tleh na Mavrlu. Snovale so se njegove podružnice. Schulvereinu se je udejvala Kranjska hranilnica, ki je omogočila leta 1884. nemški vrtec in leto potem nemško šolo v Ljubljani. Na Koroškem in Štajerskem je našel Schulverein med nezavednim ljudstvom ugodno zemljo in njegova pogubna setev je uspevala od leta do leta.

Vsi ti sovražni naskoki so izzivali na boj, a mehki Slovenec se ga je izogibal, meneč, da z interpelacijami svojih poslancev v deželnem in državnem zboru doseže, da bo avstrijska vlada zatrla ali vsaj omehčala delovanje potujčevalnih društev. Seveda se je zmotil. Nevarnost je naraščala in Slovincu ni kazalo drugega, kakor posnemati Čeha, ki je kot odboj Schulvereinu nemudoma ustvaril Osrednjo šolsko Matico. Drugega izhoda ni bilo, kakor sprejeti boj in se zateči k samopomoči. Tako se je prikazala na slovenskem obzorju konec jubilejnega leta 1885. — tisočletnica smrti blagovestnika sv. Metoda je bila takrat — Družba sv. Cirila in Metoda, društvo, ki mu je bil vzvišeni namen z gojitvijo slovenskega šolstva se po robu postaviti potujčevanju, pretečemu slovenstvu na severu in jugu.

Prišel se je naenkrat boj — borba pritlikavca brez zaščite, brez izdatnih sredstev z velikanoma, katerima so bili na razpolago bogati viri in brezmejna naklonjenost vladnih činiteljev. Naše odorno društvo

so skušali zatreti v kali najprej z obrekovanjem, češ, da je deležno podpore Slavjanskega blagotvorniteljnega društva v Petrogradu, potem siloma. Razganjali so shode in veselice Družbe sv. Cirila in Metoda in ovajali govornike. Besneli so, ko se je jel prikazovati sad naše Družbe.

S kamenjem in ognjem so šli na Družbo sv. Cirila in Metoda. Dne 25. oktobra 1896 je slovesno otvorila novo krasno šolo v Št. Rupertu poleg Velikovca. Tisto noč po slavnosti so ji bila pobita okna.

V Trstu so italijanski pobalini prežali na slovenske šolarje, jih kamenjali in pretepaali. S kamenji so napadali ondotno družbeno šolo in ji pobijali okna. O božičnih praznikih leta 1895. je malo manjkalo, da ni pogorelo družbeno šolsko poslopje. Ogenj je bil nalašč podtaknjen.

Dne 13. oktobra 1908 je bila napovedana glavna skupščina Ciril-Metodove družbe v Ptujju. Tedaj se je ptujška nemčurska zalega, pomnožena z besnimi fanatikami iz Gradca, Maribora, Celja, spravila nad skupščinarje. Sprejeli so jih z grozanskim vpitjem in sikanjem, obmetavali z gnilimi jajci, oblivali z raznimi tekočinami, jim trgali iz rok torbice, kradli klobuke; s surovimi napadi niso prizanašali niti slovenskim ženam. Navalili so na Narodni dom, kjer se je vršila skupščina. Potrpežljivemu trpinu Slovincu je tedaj vzkipela kri. Ptujskemu napadu so sledili septembrski dogodki.

Teh odurnih prizorov se nehoti spominjamo sedaj, ko po 15 letih zopet zboruje Družba sv. Cirila in Metoda v Ptujju, kjer ji je ob sprememljenem položaju zagotovljen časten sprejem.

V boj za ohranitev slovenstva je šla pred 38 leti. Kakšne uspehe je dosegla na zunaj in na znotraj?

Zunanji uspehi Družbe sv. Cirila in Metoda na jugu so bili presenetljivo krasni. Z vso resnobo se je upirala poitalijančevanju. Izza 3. dne januarja 1887, ko je otvorila svoj prvi vrtec pri Sv. Jakobu v Trstu pa do velikega vojnega viharja je vsako leto naraščalo njeno šolstvo. Leta 1915. so delovale v Trstu tri družbene osemrazrednice z 22 razredi in 16 vzporednicami. Vsako je-

sen so se množile čete slovenske mladine, proseče za vpis v družbene šole. V teku let je narastlo na tisoče onih, ki jim je Družba sv. Cirila in Metoda v svojih zavodih vsadila v srce poleg osnovnih naukov domovinsko ljubezen in narodno zavest, kar je neprecenljiva zasluga izvrstnega učiteljstva, ki se je jako hvalevredno udejstvovalo tudi zunaj šole v raznih narodnih društvih. Poleg nekaterih vrtecev sta uspešno delovali na Goriškem Ciril-Metodovi dvorazrednici na Blanci pri Gorici in Krmini. Glede na pravkar omenjeni kraj bi utegnil kdo natolcevat Družbo, češ, da je bila agresivna, zato poudarjamo tu in razglašamo, da se v šolah Družbe sv. Cirila in Metoda ni nahajal niti eden italijanski otrok.

Uspehi Družbe sv. Cirila in Metoda na severu Slovenije niso bili tolikšni, kakor na jugu. Ako pa se upoštevajo nepremagljive ovire, ki so se tamkaj protivile družbenemu delovanju in ga onemogočale, moramo priznati, da je Družba storila, kar je mogla. Oživotvorila je šoli v Št. Rupertu pri Velikovcu in na Muti, vzdrževala v Mariboru slovenski razred, zabavala v 8 vrtcih nežno mladino, napravljala mnogokrat božičnice, dajala podpore za zgradbo šolskih poslopj, razpošiljala v obmejne kraje slovenske knjige. Nemci so zasledovali vsak njen korak in dosledno izpodnašali izvajanje njenih načrtov. V Dičji vasi blizu Beljaka je imela Družba že vse pripravljeno za zidanje šole, a nasprotniki so napeli vse moči, da preprečijo njeno namero; vlagali so rekurz za rekurzom. Družba ni smela zgraditi slovenske šole; Schulverein pa ni našel nobene zapreke, ko je postavil svojo ponemčevalnico prav nasproti družbenemu stavbišču. Ob enak odpor je nalezla Družba sv. Cirila in Metoda, ko je hotela ustanoviti šolo v Studencih poleg Maribora.

Na znotraj se je odličila Družba sv. Cirila in Metoda z izrednimi uspehi. V svojih podružnicah, razposejanih po vsem našem ozemlju, je organizovala slovenski narod. Postala je odlična buditeljica slovenske narodne zavesti. Na vsaki njeni prireditvi, zlasti na velikih skupšči-

WRIGLEY-jevi žvečilni gumi bonboni
(Chewing gum)

Z zvečenjem teh prvovrstnih originalnih ameriških gumijastih bonbonov WRIGLEY-jevih pripravite mnogo denarja in dosežete sledeče učinke: Pospešuje prebavo. Odstrani žejno. Odstrani slabi ustni duh. Ščiti telo pred utrudljivostjo in zaspanostjo. Varuje zob pred gnilobo in jih obdrži zdrave. Pospešuje silno. Prihrani se alkohol in tobak. — V službi ni dovoljeno kaditi in so torej najboljšo nadomestilo „WRIGLEYJEVI ŽVEČILNI GUMI-BONBONI“.

Dobijo se povsod in pri generalnem zastopstvu:

Drogerija „Adrija“

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica šte. 5.

UNDERWOOD PISALNI STROJ, BURROUGHS ADICIJSKI STROJ

VELESEJEM

paviljon H št. 285.

Zastopstvo za Slovenijo: FRANC BAR, LJUBLJANA

CANKARJEVO NABREŽJE ŠT. 5.

TELEFON ŠT. 407.

Prvovrstna štajerska vina C. Fürst in sinovi

Zastopstvo: Čertalič in Cirman, Medno — Št. Vid nad Ljubljano.

Obiščite paviljon na velesejmu!

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

Podružnice:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

ŠELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 1.

(PREJ SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA)

Telefoni: 139,
146, 458.

Kapital in rezerve Din. 17.500.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Ekspoziture:

Konjice
Meža-Dravograd
Ljubljana (menjalnica
v Kolodvorski ulici).

GRIČAR & MEJAČ, LJUBLJANA

ZALOGA OBLEK ZA GOSPODE, DAME IN OTROKE

SAMO ŠELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 3.

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA

mesini tesarski mojster

Dunajska c. št. 46.
Telefon št. 879.

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrišja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledene, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga.

Tovarna fužarija.

KOLESA

NAJBOLJŠA NUDI

7. COREČ

LJUBLJANA

PALACA LJ. KRED. BNK

Danes vsi v Rakek k razvitju prapora rakovske Orjune, naše agilne čuvarice ogrožene meje!

nah, ki jih je sklicevala sedaj tu sedaj tam širom Slovenije in ki so bile pravi narodni prazniki za dotično okolico, se je oglašal opomin: Naš narod je ogrožen; ako ga ljubimo, skrbimo za njegov obstoj! V svojem prvem desetletju je doživela Družba sv. Cirila in Metoda lepe uspehe na Koroškem, kjer so delovali njeni apostoli: Einspieler, Lendovšek, Legat in še živeči župnik Gabron. Do leta 1895. je bilo ustanovljenih tamkaj 16 podružnic, ki so se kosale v delovanju za narodno stvar. A dokopala se je do moči struja, ki je omalovaževala narodnost, češ, da je poganska. Pod njenim vplivom je odvrnelo narodno delo in za hira-njem je nastopila smrt večini koroških podružnic. Ko bi ne bilo one zlohotne struje, bi bil imel plebsiciti vsakakor drugačen izid.

Delo Družbe sv. Cirila in Metoda ni napredovalo, dokler se mu ni posvetile naše žene in dekleta in jele nabirati kakor čebelnice razne prispevke za rešitev slovenske mladine. Organizovala jih je Družba sv. Cirila in Metoda. Za prvo žensko Ciril-Metodovo podružnico, osnovano v Trstu, je priklila iz naših tal lepa vrsta ženskih skupin, delujočih za vzvišene družbene namene.

Naše propagandno delo.

V primeroma kratki dobi je uspelo pridobiti tal našemu pokretu v vseh mestih, trgih in tudi nekaterih vaseh Slovenije. Mnogo smo dosegli. Danes imamo celo vrsto močnih trdnjav, na katere smo lahko ponosni. Nikakor pa se ne smemo zadovoljiti samo s tem. Mi moramo dalje. Že večkrat smo omenili, da ne sme biti vasi, kjer bi ne bilo naše organizacije, in to moramo tudi doseči. Da je res mogoče v vsakem, tudi še tako majhnem kraju, osnovati Orjuno, imamo dovolj dokazov. Mnogo je naših organizacij, ki so nastale v najtežavnejših razmerah, pa se lepo razvijajo. Imamo kraje, kjer so naši poverjeniki sprva obupovali in sami niso verjeli, da bo

Preden je vstala Družba sv. Cirila in Metoda, je bila požrtvovalnost za narodne namene na Slovenskem neznatna. Družbi se je posrečilo vzbuditi zanimanje za slovensko celokupnost in izvabiti žrtve za dosego plemenitih narodnih smotrov. Njen čarodejni vpliv je privabil nešteto množico darovalcev. Eni so se držali njegega gesla: Mal položil dar domu na oltar! in so dali od svojega uboštva kolikor so mogli. Ubogi dijak Ivan Črne je umirajoč zapustil Družbi vse, kar je imel. Mecen je kakor veljaki: dr. Lovro Čuček, Jurij Vrečko, dr. Fran Skofič, Martin Drčar, Ivan Vesel, Viljem Polak, Karol Kotnik, Marija Vilharjeva, Fran Košmelj, Fran Škrianc, Ivan Fabjančič, Anton Poljšak, Fran Babič in dr., ki so položili tehtovite darove na družbeni žrtvenik.

Boj Družbe sv. Cirila in Metoda za slovenstvo še ni končan. V pravih mejah našega plemena jo čaka še velika naloga; saj je nevarnost, da se potuji mnogo slovenskih otrok, sedaj večja, nego je bila pred vojno. Uverjeni smo, da bo naša dična Družba, oprta na Jugoslavijo, kateri je pripravljala pot, vztrajala na strani, kličoča sovragu: Ne drzni se lastiti slovenske dece!

Naše ljudstvo ni slabo in po ogromni večini ni pokvarjeno, zato pa je naša velika naloga in sveta dolžnost, da ga osvobodimo krivih predsodkov, da ga poučimo o tem, kaj nam je treba ter da ga privedemo na čisto, ravno in pravno pot. Prihodnje mesece moramo poleg dela za utrditev in notranjo zgraditev naših že obstoječih organizacij porabiti tudi v to, da razvijemo živo agitacijo med masami našega ljudstva. Treba je, da se čim prej pozovejo vse organizacije, da pošljejo o priliki kakih praznikov v naša središča vsaj po enega člana, ki je sposoben za težke agitatorične posle, da se tako na pardnevem kurzu pouče podrobno o vseh vprašanih in vidikih, namenih in ciljih našega pokreta. Ti bodo potem tista izvežbana armada apostolov naše misli, ki bo šla od sela do sela, od človeka do človeka in oznanjala našo rešilno vero, pridobivala novih vojščakov. Podrobna agitacija je zelo važna, treba pa je, da so oni, ki jo vrše, natančno poučeni o vseh naših vprašanih, da znajo prijemati s prave strani. Naloga vseh naših mestnih organizacij pa je dalje tudi, da dobe v vseh okoliških svojih krajih, kjer še ni Orjune, poverjenike ter da jih javijo Oblastnemu odboru, da stopi z njimi v stik in se dogovori glede sestankov ter ustanovitve novih organizacij.

Zelo važno agitacijsko sredstvo je tisk, zato morajo naše mestne organizacije skrbeti, da se naš list čim bolj razširi med ljudstvom. Vsaka organizacija mora določiti vsaj enega člana, katerega edina naloga bo, pridobivati novih naročnikov za »Orjuno«. Organizacije, ki so finančno močnejše, naj na svoj račun naroče po več iztisov, katere naj se razdele med ljudstvo. Kjer tega ne morejo organizacije kot take, naj stori to kak premožnejši član sam. Zavest, da je dopomogel naši misli do zmage in s tem do ustvarjenja boljše bodočnosti našega ljudstva, nacije in države, mu bo bogato povrnila to žrtve. Da se paralizira kvaren vpliv hujkanja naših stran-

karjev, ki so nam nasprotni in njihovega časopisja, se morajo izdati lepaki in letaki, ki naj se razširijo po vseh naših vaseh, izdati pa se mora tudi popularna brošura ter raztrositi od hiše do hiše po naši zemlji. Treba je, da nas javnost spozna, da bo poučena in ne bo več verjela raznim odvrtnim lažnikom.

Ko bo to delo v glavnem končano in bodo ustanovljeni že po vseh naših krajih naši kadri, bo treba pričeti z javnimi shodi, na katerih bodo morali naši govorniki pojasniti masam naš evangelij. Morda bo tu ali tam šlo težko, bo odpor velik, toda končno bo pa le šlo in bo tudi odpor zlomljen. Če se bomo neprestano gibali in ne bomo poznali počitka, potem bomo v doglednem času zavojevali tudi tisto trdnjavo, katero so razni naprednjaški strankari vsled svoje nedelavnosti in nesposobnosti smatrali za nepremagljivo — naše preprosto ljudstvo, široke mase. Končno pa so za propagando potrebne tudi parade in veselice, zato moramo tudi tem posvečati največjo pažnjo. Vse naše organizacije morajo skrbeti za to, da prirede čimveč zabav in sličnih prireditev. Zabave so, če so dobro organizirane, ne le izborna agitacijsko sredstvo, ampak tudi vir dohodkov. Naloga, ki nas čakajo v bližnji bodočnosti, so težke, zato je treba začeti čimprej intenzivnim agitacijskim in propagandnim delom. Na delo torej, Orjunaši, na delo za pomnožitev naših vrst!

Klobuke, čepice, nahrbtnike i. t. d. v veliki izbiri pri JAKOB LAH, Maribor, Glavni trg 2.

POZORI!

Več otroških vozičkov, kolesa z gomo se poceni prodajo že od Din 250.—, Ljubljana, Zvonarska ulica št. 1.

Ogijeni (carbon) papir hektografični.

THE REX CO., Ljubljana.

Hribar pred sodnijo.

Dne 4. t. m. se je zaključil pred senatom deželne sodnije v Ljubljani predzadnji akt nastopa Orjune proti nekdanjemu cesarju Janezu, izdajalcu nacionalnih naših interesov. Vsakomur bode še v spominu, kako so mislili na Svečnico t. l. celjski Nemci prirediti veliko nemčursko prireditev, takozvani »Jagaball«, ki naj bi bila ob enem izraz njihovega iredentizma. To prireditev so skrbno pripravljali in povabili na njo tudi delegate iz Avstrije, ki naj bi naše Nemce in nemčurje okrepili in vzdobujali do končne rešitve izpod jugoslovenskega jarma. Ker je tedaj vladajoča radikalna stranka mešetarila za glasove Nemcev, je v to svrhu porabila zavarovalnega agenta Hribarja, ki je Nemce na vse načine protežiral, da bi si tako pridobil njih naklonjenost. Orjuna pa, ki je bila takrat še šibka, je budno pazila na te mešetarije in se čvrsto postavila v bran narodni izdajci Hribarju. Prišlo je do celjskih dogodkov, kjer je Orjuna prvič nastopila z akcijskimi četami. Dva dni pozneje pa se je oglasilo pri mešetarju na pokrajinski upravi naše odposlanstvo, ki mu je odločno povedalo naše mišljenje. Isti pa, brez sramu kakor je, napravil je ovadbo na državno pravdnišvo in naš oblastni predsednik inž. Kranjec, kakor tudi predsednik blejske Orjune Znidaršič, sta bila obtožena po § 94. s. k. zakona, da sta mu kot dež. uradniku nevarno grozila.

Mi smo že o priliki celjskih dogodkov konstatirali, kako je lažnivi cinik Hribar istotako kakor I. 1908. tudi takrat postal vojaštvo proti nacionalistom. Konstatirali smo dalje, kako je ta brezvestnež ukazal, da naj se na naše nacionaliste tudi strelja na ljuho Nemcev. Vse to je pri zadnji sodnijski razpravi točno sodnijsko dokazano. Le naši uvlednosti je zahvaliti, če ni tudi v Celju, kakor leta 1908. poručila slovenska kri mrzli ulični kamen. — Vse to je Hribar pred sodnijo mirno priznal, češ, da so Nemci že desetletja med in pred vojsko imeli

POSETITE NA VELESEJMU

PAVILJON „I“

domačih tovarn čevljev tvrdke
PETER KOZINA & Co. pod zaščitno znamko
„PEKO“.

NAJNOVEJŠA IZDELAVA

Novost!

PEKO

Novost!

GALANTERISKEGA BLAGA!

Galanterijsko blago domačega izdelka.

Vsakovrstna kartonažna, tiskarska in knjigoveška dela, kakor tudi izdelovanje trgovskih knjig, šolskih zvezkov, kompendij, notezov, naročilnih knjig, knjižic za odjemalce in druge v rastrirsko delo spadajoče stvari prevzema tvrdka:

Josip Krmpotič

VIR-DOMŽALE, pošta
DOB pri Ljubljani.
Zanaročila v Ljubljani: Poštni predal 165

Ljubljanski
velesejm
Pav. H št. 307

PETER CAPUDER-Ljubljana, Vidovdanska c. 2.
Zaloga vseh telovadnih potrebščin. — Modni salon za gospode.
Izdelovatelj krojev za Sokole in Oriuno.
Zahtevajte brezplačen cenik, navodila za mero in plačilne pogoje.

Ljubljanski
velesejm
Pav. H št. 307

PINTAR & LENARD

VELETRGOVINA Z ZELEZNINO
TELEFON ŠT. 282 ::: ERZOJAVI: „PINLEN“ MARIBOR

svoj »Jagaball«. Sodniško je dalje dognano, da so bili naši člani nad takim postopanjem opravičeno ogorčeni. In takemu brezvestnežu je sodni stol še devetno ponudil pri svedočenju stolico. Ali si niste svesti g. sodniki, kako ste se s tem ponižali pred navadnim mešetarškim agentom?

Naša predsednika sta bila po intenzivni razpravi prvotno obtožbe po § 94. oproščena, pač pa se je moralo dati na mešetarškem polju toli zaslužnemu agentu zadoščenje. Razžaljen je bil ta vzvišeni policaj, ker sta mu naša predsednika zabrusila v obraz, da v blato tepta svoje dostojanstvo in ugled države. Radi tega sta bila obsojena po § 104. s. k. zakona, dasi niti državno pravdnitvo ni uvidelo žalitve. Seveda bo mo napravili vzdlic in ponudili dokaz resnice za našo trditve, da še enkrat izvlečemo jazbeca pred sodni forum in sodniško pribijemo s kakimi drž. uradnika nevednimi manipulacijami se je pečal ta škodljivec našega naroda.

Ugodil je vsem zahtevam modernega pisalnega stroja edino le „STOEWER“. Z s'opstvo Ljubljana, Selenburgova ulica 6/1.

Premog
Drva
Oglje

Excelsior - cement
1^a strešna lepenka
najboljši! // najcenejši!

pri
„Impex“
Ljubljana, Krekov trg št. 10
Telefon 70, 349.

Orjuna v Šostanju. Razvitje prapora Orjune za šaleško dolino 2. septembra.

Lep znak za oduševljenje, ki vlada v slovenskem delu naše države za nacionalistični pokret je vedno naraščajoče število praporov. Dasi je prapor le zunanji znak, simbol našega hotenja in delovanja, vendar kaže marljivost, s katero tekmujejo naše organizacije v nabavi lastnih bojnih zastav, v trdni volji, uveljaviti našo misel tudi v javnosti. In pomembno je, da so med prvimi ravno organizacije na najbolj izpostavljenih mestih, kjer se v boju proti anacionalnim in protidržavnim elementom kali volja in krepki bojno razpoloženje. Za Ljubljano, Bledom in Šiško je prišla Orjuna v Šostanju, ki tvori v šaleški dolini močan jez proti domačim nemškutarjem in istočasno stoji zvesto na obmejni straži proti Avstriji. Slavnost razvitja prapora Šostanjske Orjune se je vsled tega razvila v ponosno manifestacijo nacionalne in državne misli. Ob prihodu jutranjega vlaka, s katerim je prišlo poleg drugih gostov preko 300 akcijskih četašev iz Rakeka, Ljubljane, Viča, Bleda, Trbovelj, Zagorja, Dobove, Celja in Maribora, priredila je Šostanjska organizacija prisrčen sprejem na kolodvoru. Goste in čete je pozdravil imenom mestne Orjune predsednik Anton Kurnik z oduševljenimi besedami:

Bratje in sestre!

Če srce k srcu govori, je treba malo besedi. Naša srca so danes polna prešernega veselja, da zamore Šostanjska Orjuna pozdraviti — prva med štajerskimi posestrinami — številno došle elite čete Organizacije jugoslovanskih nacionalistov, pionirjev daljnih, lepših cest, po katerih bodo bobneče odmevali naši koraki na sever in jug, ko nas narod pozove, da zlomimo bratom težke okove...

Vsem skupaj in vsakemu posebej velja naš iskreni pozdrav, zlasti pa pozdravljamo dični naš Oblastni odbor s predsednikom tovarišem Kranjcem na čelu, ki nas je pri našem delu in predpripravi za današnje slavlje tako vzorno podpiral.

Ideja jugoslovanskega nacionalizma zmaguje, kot silen vihar dirja naš val, osvaja, pridobiva.

Prihite! ste med nas, da razvijemo prapor, pod katerim bo dozorval nov rod silnih rok in močatih src, zmogel energičnega dela in tihega junaštva, na čast domovini, v

njeno moč, veličino in brambo!

Na našem praporu zablести danes v zlatih črkah naše geslo:

»Za nacijo!«

v naših srcih zagori danes to geslo v plamenih in rdečih zubljih, ki bodo živi vse dotlej, dokler nas ne bo vodil v zmagovitem pohodu čez te gore naprej, preko začasnih mej...

V to pomozi Bog, junaci!

Gromki »Bog ti pomogo!« je odzval prisrčnemu pozdravu, prapori so se sklonili in sestre iz Šostanja so jih okrasile z lipovimi vencem, s temi priprostimi znaki tuge, naše boli, a obenem znaki naših bojev, naših zmag. Na pozdravu se je zahvalil oblastni predsednik brat Kranjec v kratkih besedah, v katerih je povdarjal, da se je Orjuna cele oblasti s podvojenim veseljem odzvala povabilu v Šostanju, ker se zaveda, da so tu še danes bojna tla.

Sprevod, ki se je začel takoj na to pomikati v mesto, je otvorila mariborska vojaška godba. Za njo je šel oblastni odbor s predsednikom inž. Kranjcem na čelu, prapori oblastnega odbora in mestnih organizacij Bled in Ljubljana. Sledila je elitna četa uniformiranih četašev, katero je tvorila po večini slavna Rakeška Orjuna pod vodstvom predsednika Mihe Čopa. Opažati je bilo, da so vsi, celo nasprotniki s priznanjem gledali orjunaško uniformo, ki se je sedaj prvič pokazala v Šostanjskih ulicah. Drugo četo so tvorile akcijske čete iz Maribora s predsednikom Radivojem Reharjem, ki so na ta način najodločneje pokazale, da navzlic Lukanovim šikanam organizacija v Mariboru še trdno obstoji. Ker družji jo ideja in ne društveni zakon. Ostale akcijske so bile razdeljene v dve četi po 22 četverostopov, kot zadnja je pa korakala Šostanjska in naše članice. Burno aklamirani in obsuti s cvetjem iz slovenskih hiš, prišli smo mimo zabutih oken Woschnagga in drugih izdajalcev do mestnega trga, skozi slavolok z pozdravnim napisom in iz svežega zelenja izdelanim monogramom organizacije. Na trgu samem je bil med dvema mlaji, raz katerih se je vila ogromna zastava, postavljen oder, krog katerega se je formiral sprevod. Trg je bil precej prazen, a izza zaves pri oknih so molele glave preplašenih nemškutarjev, ki so menda vsak čas prič-

kovali poboja. Za voglom na koncu trga pa so nam bliščali v pozdrav bajoneti orožnikov, ki jih je koncentriralo okrajno glavarstvo za ta dan v Šostanju. Komu v varstvo, ne vemo!

Na oder je stopil predsednik Orjune v Šostanju, brat Anton Kurnik in spregovoril ob grobni tišini:

»Že dolgo vrsto let pred izbruhom svetovne vojne je živela ideja jugoslovanskega nacionalizma v Šostanju, bili smo ljuti, oster boj z našimi narodnimi nasprotniki, vztrajali v dolgoletni borbi z močnejšim sovražnikom.

Iz boli in trpljenja prejšnjih let se je torej rodila naša organizacija. Izpremenil se je le način in taktika boja, postali smo neizprosno dosledni in odločni brez ozira na levo in desno. In to je pri nas krvavo potrebno! Kajti narodnostne razmere se v naših spodnještajerskih nemčurških gnezdih po prevratu niso bistveno spremenile. Po hipnem strmenjenju je jela nemška hidra zopet dvigati glavo. Tukajšnji nemčurji podpirajo vsak nacionalni element. Proti temu se bori naša organizacija. Ne poznamo nobene politike, nismo privesek nobene politične stranke, naš pokret izhaja iz čistega idealizma, ki mora in bo zmagal. Vse naše misli so osredotočene okoli sreče naše mlade države. Borimo se torej proti vsem, ki rujejo proti njej, in to je naša sveta pravica, naša najsvetejša dolžnost. Brat in prijatelj nam je vsak, kdor spoštuje naša načela, kdor ceni naše delo. Zato bazi naša organizacija na najširši podlagi vseh slojev našega naroda, kmeta in delavca, obrtnika in duševnega delavca, kajti dobro vemo, da bo naš pokret samo v pravem, čistem bratstvu vseh mogočno napredoval v krepkem razmahu.

Šostanjska Orjuna je še mlada organizacija. V mesecu januarju se je vršil ustanovni občni zbor, danes že pomenjamo uvaževanja vredni faktor med drugimi narodnimi društvi v Šostanju. Iz skromnih lastnih sredstev smo s požrtvovalnostjo vsega članstva, mož do moža, nabavili prapor, ki naj nas vodi od zmage do zmage. Na naš novi prapor hočemo priseči, da bomo čuvali geslo: »Iz naroda za narod!« čisto in neoskrunjeno do zadnjega našega diha.

»Nekoč je bilo jezero...«, tako pripoveduje bajka o naši šaleški dolini. Da pridobi Zaleščanom velik kos plodnega polja, obenem pa prežene strašne pozoje, je sklenil v pravadnih časih junak Stojan, odstraniti ogromno skalo, ki je na zapadnem koncu zapirala jezerski odtok. V nadčloveškem naporu se mu je posrečilo: skala je bila odstranjena, jezero izpuščeno, pozoj pa ubiti. Na ramah so odnesli vrlega junaka v gradišče, obdali ga s sijajem hvaležnosti in priznanja.

Prestavimo se iz tega pravljice-nega miljeja v današnji realni svet! Tudi danes je šaleška dolina preplavljena z mogočnim jezerom narodnih src, tudi danes še zapira gorovje ob začasno-avstrijski meji odtok jezera proti Koroški, tudi danes še preži v tej dolini nemški zmaj in ogroža narodno jedinstvo in ubija ljubezen do države.

Bratje in sestre! Ubijmo pozjo. Bratje in sestre! Z delom in požrtvovalnostjo prevalimo ogromno skalo, ki nas loči od zaslužjenega naroda v bližnjem Korotanu, dodajmo napisu na slavoloku:

Oj brat iz Koroške, oj sestra od Soče naš prapor rešiti, objeti Vas hoče!

drugi krepkejši stih:

Oj sestra od Soče, brat iz Korotana osvoboditve prisega sveta je dana!

Velikansko navdušenje je spremljalo ta globoko zasnovani govor in primaknili so se bližje odru še oni, ki so prej od daleč gledali. Med burnimi ovacijami je nato oblastni predsednik inž. Kranjec razvil novi prapor, povdarjajoč v svojem govoru, da je med našimi prapori in prapori drugih društev bistvena razlika. Naši prapori niso samo slavnostni, oni so bojni prapori. In kakor mora organizacija zvesto čuvati idejo, vodnico našega pokreta, tako naj nas prapor vodi vztrajno na poti v boju za osvobojenje naših zaslužjenih bratov. Kumice prapora gospa Rihtarčeva in Mlakarjeva sta pripeli na zastavo vsaka po en s težkim zlatom izvezen trak v državnih barvah, nakar je prapor sprejel predsednik mestne Orjune in zavezal praporščaka z prisego, da s svojo častjo in življenjem jamči za prapor. Med sviranjem godbe so se pobratile stare zastave z novo posestrimo in zidovi nemčurških hiš so se majali od navdušenega vzkli-

„VOLTA“ tovarna električnih žarnic

d. d. MARIBOR

izdeluje vsakovrstne

električne žarnice

najboljše kakovosti po najnižjih cenah.

Razstavi v lastnem paviljonu na ljublj. velesejmu.

M. POLIČAR & DRUG

Bled, Slovenija.

Specialna tovarna za izdelavo bančnih in pisarniških oprav.

Velika tvornica za pohištvo.

Prevzema tudi stavbena dela.

Ljubljanski velesejm, paviljon E št. 8.

LJUBLJANA, Mesni trg 5

O. BERNATOVIC

KONFEKCIJSKA TRGOVINA

Cognac-Médicinal Crème-Liqueur Triple sec

Velesejem
Paviljon „L“ št. 483-484.

„ALKO“
d. z. o. z.
LJUBLJANA, (Kolizej).

kanja državi, kralju in organizaciji.

V vzornem redu so nato defilirale vse akcijske čete pred praporom in oblastnim odborom, nakar je imenom mariborske organizacije pozdravil slavje brat Radivoj Rehar, povdarjajoč, da mariborska Orjuna kot obmejna in od vlade preganjana organizacija najboljše občuti važnost in pomen današnjega slavja. Ves spoved se je nato razvrstila na pokopališče, kjer ležita iz zora koroških bojev pokopana vojaka Fran Jazbar in Alojzij Okretič. Značilno je, da je eden izmed teh junakov doma iz Idrije. Iz zaslužnjega ozemlja doma ni pomišljal, da brani koroško zemljo pred pohlepnimi Nemci. Orjuna je počastila njih spomin s svojimi prapori in sledečim nagovorom predsednika:

»Slovenska junaka!

Ko stojimo ob Vajinem grobu, mi pride na misel Gregorčičeva pesem: Odlikovanje. »Vihar je bojni grozni vftihnil...« Kralj zbere svoje hrabre borilce in jim daje zlate svetinje v dar. Eden najboljših junakov pa zaprosi kralja, da izroči odlikovanje vrednejšim.

Primigne kralj; — junak pa stopi, kjer mož pri možu v krvi spi, najbližjemu v mrličev tropi pripne na prsi znak časti.

V tem enem je odlikoval, kar meč, kar strel jih je pomoril.

In tako počastimo tudi mi Orjunaši v Vaju dveh spomin na vse one borce, ki so nam s svojim življenjem oteili doma krasni raj. Slava jim!

Naš novi prapor naj poljubi sveto prst, ki Vaju krije, in mi, bratje in sestre, ponovimo ob tem svečanostnem trnotku besede, ki sem jih svojčas napisal na grob padlim junakoma iz Koroških bojev:

Junaka v boju za Korotan zgrabila sta mlado življenje. — Mladina, ko uživaš svobode dan, počasti njuno trpljenje!

Nato je organizacija na enak način počastila spomin na istem pokopališču pokopanega kapetana Popoviča, ki si je na solunski fronti nakopal težko bolezen in ga je smrt prehitela v zdravilišču.

Ko se je na ta način Orjuna odločila spominu žrtvam, padlim za državo in narod, vrnil se je spoved v mesto, kjer se je vršil na trgu pro-

menadni koncert. Ob sviranju godbe in asistenci orožniških bajonetov so se sprehajali naši četaši po Šoštanju, kjer se je še prejšnji dan pripravljali prosluli renegat Woschnagg, da nas napade s svojimi delavci. Naša manifestacija pa jih je tako prevzela, da se je pri nas zgledalo nebroj njegovih delavcev z željo, da se upišejo v organizacijo. Tako je naš odločen nastop prebil led pri marsikem zakrknjenem nasprotniku našega pokreta, ker sovražili so nas, ker nas niso poznali.

Popoldne se je razvila na prijaznem veseljem prostoru družabna zabava, ki je domači Orjuni pridružila moralnemu uspehu tudi gmotni. Z večernimi vlaki so se tuji gostje odpeljali, v Šoštanju pa so pustili prepričanje in zavest, da majhno število odločnih ljudi lahko premaga stokratno premoč. V bratski slogi korakamo do skupnega cilja in pri tem nas vodijo z našim poštenjem in našo ljubeznijo posvečeni praporji s svojim geslom: »Za našo čast!«

Čevlje kupujte od domačih tovarnov tverke Peter Kozine & Co. z znakom »Peko«, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na drobno in na debelo Ljubljana, Breg 20 in podružnica Aleksandrova cesta 1.

Kronika.

Nesramno blatenje Nj. Vel. kralja. Ob priliki obiska mariborske Industrijsko-obrtno vzorčne izložbe je pozdravil Nj. Vel. kralja Aleksandra v imenu občine tudi župan gosp. Viktor Grčar, in sicer z jako lepimi patrijotičnimi besedami. Mi nismo prijatelji politike gospoda Grčarja, prvič ne radi njegovega protežiranja raznih Nemcev in nemčurjev, drugič pa radi njegovega prisiljenega socijaldemokratstva, ki ni bilo nikoli pristno, ničesar pa nimamo proti njegovi osebi kot taki in zato priznavamo, da je bil njegov nastop ob kraljevem obisku lep in zasluži vso pohvalo. Našel pa se je v jugoslovenskem Mariboru list, ki je pljunil na g. župana ravno radi te lepe in patrijotične geste in si pri tem do-

volil tudi nesramno blatenje Nj. Vel. kralja samega. Ta list je »Straža«. »Straža« je v svoji 100. številki napadla g. župana, ker je pozdravil kralja, češ, da se »socijalistu ne spodobijo, da pozdravljajo buržuje, da se prilizuje predstaviteljem buržujev.« Ta nesramen in podel list si torej dovoljuje to, česar si doslej še ni dovolil noben list v naši državi, dovoljuje si zmerjati Nj. Vel. kralja z »buržujem« in »zastopnikom buržujev«. In to si dovoljuje tisti list, ki je ob vsaki priliki lazil po kolenih pred Habsburžani in lizal pete cesarici Citi! Podle in pokvarjene duše, ki ne spadate v družbo poštenega našega naroda. V predzadnji številki si je ta smrdeča cunjca dovolila tudi smešenje Nj. Vis. princa Arsenala! Vse to pa gleda in dopušča mirno mariborsko državno pravdnništvo, tisto državno pravdnništvo, ki preganja naše člane tudi takrat, kadar nima za to nobenega povoda in dela protizakonito, samo da bi se priklopilo raznim radikalnim kameleonom. G. državni pravdnik dr. Jančič, dični velepatrijot, ali se tako čuva ugled vzvišene kraljevske hiše? In še dičnejši velepatrijot Kerševan, ali veste ali ne veste kaj bi bila vaša prokleta dolžnost v tem slučaju? Ker ne veste, bomo poskrbeli na pristojnem mestu v Beogradu, da bosta izvedela. Zato, da je »Straža« nemoteno prinesla to podlo žalitev Nj. Vel. kralja Aleksandra in Nj. Vis. kneza Arsenala sta odgovorna vidva osebno, žalostna junaka naših žalostnih razmer.

»PEKATETE« NAJCENEJŠE TESTENINE.

To potrjujejo vse gospodinje, ki so napravile poskušnjo s tem da so skuhalo ob enem te in druge. »PEKATETE« so se vedno zelo nakuhale.

EDINO NAŠ POKRET LAHKO OSREČI DOMOVINO!

Mi gremo naravnost, ne ozirajoč se na ničvredne malenkosti — rušeč barikade separatizma in defetizma.

Političen pregled.

Zatišje je zavladelo v naši notranji politiki po prvem viharju, ki je nastal deloma po Radičevem begu, deloma po katoliškem shodu v Ljubljani, kjer so se pogajali voditelji radikalcev in SLS radi skupnega dela, eventualno radi vstopa SLS v vlado. Danes se še čisto nič ne ve, kako so ta pogajanja končala, ampak zdi se, da bodo slovenski klerikalci podpirali vlado pod pogojem, da jim ona da proste roke v Sloveniji. To bi bila, seveda, velika nesreča, ker ako bi klerikalci dobili v svoje roke slovensko šolstvo, potem pademo daleč nazaj v avstrijske čase, ker jugoslovenska nacionalna vzgoja bi zginila iz naše šole. Upamo, da bodo radikalci toliko previdni in ne bodo izročili šole klerikalni eksploataciji.

Na Hrvaškem so razmere še bolj zanimive kot na Slovenskem, ker odkar ni Radiča, je nastala popolna zmešnjava. Pravega naslednika ni, ki bi okoli sebe tako zbral kmete, kot jih je znal s svojo demagogijo zbrati Radič. Klerikalci veliko pričakujejo od tega, da je Radič ušel, ker mislijo, da bodo oni njegovi nasledniki. Ampak s tem oni ne računajo, da hrvaški kmet absolutno ni klerikalen. Pa hrvaški problem ni tako enostaven, on bo še dolgo razburjal našo javnost in oviral konsolidacijo države, enako kot slovenski klerikalizem. Pa prišel bo čas, ko bo enega in drugega konec!

V reškem vprašanju smo prišli zopet na mrtvo točko, ker Italija Mussolinija si je zabilila v glavo, da nas popolnoma izrine iz Kvarnerja in bi hotela nekako skupno upravo Reke, za reško pristanišče ter Baroš in Delto pa skupni konzorcij za nekaj 99 let, kakor bi mi bili neumni in ne bi razumeli, da to pomeni aneksijo Reke in Baroša z Delto. Zdi se da se bo naša vlada v tem vprašanju obrnila na arbitražo švicarskega predsednika, kakor to predvideva že rapalska pogodba in konvencije sanmagerijske in ker je naša pravica jasna kot beli dan, se bo Mus-

solini dobro osmodil pri tem poslu. Sicer je pa že skrajni čas, da doživi Mussolini diplomatski poraz tu ali tam, da bo postala Italija malo ponižnejša v odnošajih s sosedi.

Mir v nevarnosti? Radi nesramnega vedenja in postopanja Italije nasproti Grčiji, je postala vojna nevarnost v Evropi zopet aktualna. Grčija je izročila zadevo svetu zveze narodov, ki ravno zboruje v Ženevi in tam piha mrzla burja proti Italiji, ker je Anglija spregledala italijanske imperijalistične načrte in se ne da sprijazniti z italijanskim stališčem v grškem vprašanju. Italija sicer žuga, da izstopi iz zveze narodov, ako bi ta razsodila proti njej, alj na to se nihče ne ozira, ker Italija je še dve leti po izstopu iz zveze obvezana poslušati sklepe zveze narodov in ako bi Italija vseeno vodila proti Grčiji politiko svojega prestiža, bo proglašena nad njo gospodarska blokada cele Evrope in ona se bo morala ukloniti, ker brez premoega in živil iz inozemstva ne more dolgo živeti.

Mussolini je pravzaprav v velikih škripcih, ker ako bi se hotel dolgo vzdržati na površju, bi absolutno moral imeti nekaj diplomatskih uspehov, v resnici pa doživlja same neuspehe. V grškem vprašanju je doživel naravnost strahovit polom, ker na vojno ne more misliti, diplomatska kapitulacija bo pa pomenila forsiranje konca njegove avturistične politike nasproti sedem. Mogoče je, da se Mussolini, ki je zelo trmast, ne bo uklonil, morda bo vodil avturistično zunanjo politiko še dalje in v tem slučaju bo ogrožen evropski mir — ogrožen po največjih strahopetcih — Italijanih, ki bodo prav drago plačali, ako začnejo res z vojno.

Med Nemčijo in Francijo se je razmerje vsaj deloma ublažilo in morda se posreči najti bazo za sporazum. Francija ni pripravljena odnehati in prav ima, da vztraja na svojih zahtevah, ki so popolnoma opravičene, alj Nemčija bo menda odnehala, ko bo sprevidela, da drugače ne gre. Stressemannova vlada je prišla menda samo zato, da odneha in morda bo ta spor, ki tako razburja in škoduje Evropi, vendar enkrat spravljen s sveta.

III. LJUBLJANSKI VELESEJ
PAVILJON E št. 40.

MERAKL

barve, mastila, lake, kit-
klel, emalle, čopiče in za-

lamčeno čisti firnež

najboljše vrste nudi tovarna

Medić, Rakovc, Zankl, d. z.
o. z.

Maribor, Ljubljana, Novisad,
podružnica. centrala. skladišče.

Tovarne: LJUBLJANA-MEDVODE

III. LJUBLJANSKI VELESEJ
PAVILJON E št. 40.

Restavracija in kavarna

„EMONA“

Aleksandrova cesta
Fiala.

III. LJUBLJANSKI VELESEJ

Paviljon E št. 75

Kosmetični laboratorij

Paviljon E št. 75

drogerije A. KANC, Ljubljana

IZDELUJE:

Aikadont, zobno pasto. — Aikadont, ustno vodo. — Aikadont, prašek za zobe. — Kolonske vode (več vrst). — Bay-rum. — Hair petrol. — Shampoo. — Brezovo vodo. — Eau de Quinine. — Conifersprit. — Brillantine (več vrst). — Orehovo olje. — Čičkovo olje. — Barve za lase. — Pudre (več vrst). — Krema za roke in lica, mastne in nemastne. — Baby-poudre. — Vaseline. — Borvaseline. — Parfume na kilograme. — Milo znamke „Aika“ i. t. d.

Paviljon E št. 75

Malgačev spomenik. Odbor za Malgačev spomenik v Guštanju poziva vsa narodna kulturna in ljudska društva širom kraljevine, da prisostvujejo slavnostnemu odkritju spominne plošče pok. portu-niku Francetu Malgaču in Guštanju v Mežški dolini. — Slavnost se bo vršila 5. maja 1924. Društva, ki bodo prisostvovala, naj sporočijo po Malgačev spomenik v Guštanju, kjer je bila zopet nastopila.

Pristopajte k
»ORJUNI«!

Zahtevajte po vseh restavracijah in kavarnah prvovrstna špeciialna vina v steklenicah tverke GJURO VALJAK, Maribor, Grajska klet.

Naš pokret.

Razvitje prapora Orjuna Vič. Dne 23. t. m. razvije naša vzorna organizacija na Viču svoj prapor. Vse naše članstvo in somišljenike že danes opozarjamo na to slavnost. Vse organizacije pozivamo, da nam takoj javijo število posetnikov, da jim v pravem času preskrbimo polovično vožnjo. Dolžnost vsakega nacionalista je, da posesti to važno proslavo, da s čim večjim številom pokažemo našim nasprotnikom v Ljubljani, da nas je veliko, ki čuvamo našo državo in edinstvo. Natančen spored priobčimo v prihodnji številki. Oblastni odbor.

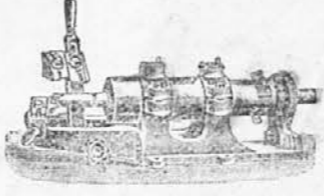
Slike Orjuna na Triglavu dne 12. avgusta se dobe pri upravi našega lista in pri ekspozituri uprave na velesejmu. Slike se prodajo v prid Orjune. Vsak nacionalist naj se jih poslužuje.

Somišljeniki, berite in širite »ORJUNO«, ko jo prečitete, jo dajte naprej!

III. Ljubljanski velesojm
Paviljon F

Stroji za obdelovanje lesa.
Turbine - Transmisije

Armature
Sesalke
Zvonovi.

III. Ljubljanski velesojm
Paviljon F

Strojne tovarne in livarne d. d. Ljubljana.

ZRNA.

Mekeke! Dr. Gosarja je brca, ki jo je dobil na katoliškem shodu v svoj faro-komunizem, tako razljutila, da sedaj v svojem listu »Pravica« psuje Orjuno z Mekeke, naš kraj pa ze »Raufenkererji«. Dobro pogodili, g. doktor socialne smrti. Ne bo dolgo, da se Vam bo kozel temeljito zalcel v hrbet in tudi Vaš »ravnjenk« bo očiščen saj.

Biseri niso za prasce piše dr. Gosarjeva »Pravica« in to je resnica. Zato v Vaši okolici tudi tako lepo diši.

Naši voditelji so po »Pravici« baje povzročili, da svoječasno general Maister ni zasedel Celovca. Ni nam znano, da bi bil dr. Brejc Orjunaš!

Nacionalizem je dr. Gosarju »Mekeke«. Zato mu je pa korito bog. Ptuj. »Ker je bilo v Vašem cenj. listu pisano čez mojo podjetje sem primoran abonoma Vašega cenj. lista odpovedati in prosim za obracun do sedanjega naročila. Z spoštovanjem Jurij Pihler l. r., kavarna Evropa, Ptuj.

Gibts net... Ko je v nedeljo šel predsednik naše mariborske organizacije brat Rehar na kolodvor v uniformi, je ta vzbujala vseobčo pozornost. Slišali smo sledeči nemški pogovor: »Kdo pa je to?« »To je kolodvoja Orjune.« »Net möglich. Die Orjuncen gibts ja nicht mehr!« (Ni mogoče. Saj Orjuncen ni več).

Gospodarstvo.

Velesojm.

PETER CAPUDER.

Ljubljana, Vidovdanska cesta št. 2. Takoj pri vходу oddelka H na levo pod št. 307 ima razstavljene svoje izdelke po prevratu v Ljubljani osnovano podjetje za izdelavo krojev in telovadnih potrebščin. Živa potreba in navdušenje sokolskega delavca g. P. Capudra je poklicala v življenje to podjetje, ki se je začelo lepo razvijati.

Poleg vseh oblačilnih potrebščin za telovadce, telovadkinje, moški in ženski naraščaj in oboje deco vidimo v razstavi vzorno izdelani kroj za Sokola, za Orjunaše. Tudi skavit dobi tu lahko vse, kar potrebuje. Tvrdo vodi tudi modni salon za gospode, iz katerega je v razstavi lepa obleka za gospoda in najmodernejši raglan. Tvrda je edina poverjena za izdelavo vseh uniformskih potrebščin organizacij Or.-Ju.-Na.

Ob obisku razstave si je kralj Aleksander natančno ogledal ta paviljon in se pri razstavljalcu živo zanimal za razvoj te obrti.

Parfums Driay. G. Ing. V. Nikolič, kraljevski dvorni dobavitelj v Ljubljani je razstavil na sejmu v paviljonu E št. 25. originalne Parfums Driay. Kot zastopnik francoske firme Savens Rallet, Paris-Cannes je razstavil tudi kosmetične proizvode te znane firme.

Ob priliki otvoritve velesojma, se je Nj. V. kralj zelo interesiral za okusno in elegantno kožo svojega dobavitelja. Ing. Nikolič je poklonil Nj. V. starinski flakon iz saškega porcelana s specijalnim parfemom »Le Royal«.

Gospodu ing. Nikoliču čestitamo, ter obenem priporočamo vsem našim trgovcem in somišljenikom naj si ogledajo njegovo prvovrstno blago, ki konkurira po kakovosti in ceni z vsako tujo firmo. Ravno tako priporočamo tudi francosko toaletno milo znamke Rallet, ki je svetovno znana še iz predvojnih časov.

MEDIČ, RAKOVČ & ZANKL, D. Z. O. Z., TVORNICNA LAKOV IN BARV V LJUBLJANI.

Podjetje je ustanovil leta 1838. gospod Adolf Hauptmann. Pozneje so tvrdko prevzeli A. Zankl, sinovi in nato sedanja tvrdka Medič, Rakovč in Zakl. Tvrda, ki ima širom Jugoslavije dober sloves, izdeluje kemične in rudninske barve, lak, firnež in steklarski kit ter pošilja svoje prvovrstne izdelke po celi državi. Povprečni letni promet znaša več sto vagonov. Izdelki so priznani dobri in jih moremo toplo priporočati.

Posetnike sejma opozarjamo na E 40 in Pl 602. Knalu pri vходу na desno ima tvrdka razstavljen zanimiv kip sfinge iz kita.

PISALNI STROJI, FRANC BAR V LJUBLJANI.

Tvrda, osnovana pred 5 leti, je v Ljubljani splošno znana po svojih dobrih pisalnih strojih. Zastopa firmo Glogowski & Co. Njeni Underwood- in adicijski stroji se kupujejo ne le v Sloveniji, temveč tudi v ostalih pokrajinah Jugoslavije. Urejeno ima izvrstno mehanično delavnico za popravila pisalnih strojev.

Koja, v kateri je firma razstavila, je okusno prirejena in vzbuja zanimanje posetnikov. Kdor še ni videl, naj si ogleda H 285. Poslovni prostori tvrdke se nahajajo na Cankarjevem nabrežju št. 5.

DRAGO SCHWAB, KONFEKCIJSKA INDUSTRIJA V LJUBLJANI.

Na ljubljanskem velesojmu ima tvrdka v paviljonu I. 407 razstavljene svoje proizvode moških in deških oblek, ki očitno pričajo o vsestranski solidnosti. Iz razstavljenega je razvidno, da domači izdelki glede okusa in glede kroja ne zaostajajo za inozemskimi proizvodi.

Že v paviljonu ima tvrdka razstavljene najfinije obleke, a če si ogledaš njeno trgovino na Dvornem trgu št. 8, najdeš bogato zalogo vsakovrstnih oblek (modnih, športnih, promenadnih), raglanov, površnikov, zimskih suknj, kožuhov in finih dežnih plaščev. Tvrda ima v zalogi lastne izdelke in najnovejše kroje. Tu najdeš tudi bogato zalogo

angleškega in češkega sukna ter modne in športne predmete. Tvrda ima tudi svojo lastno delavnico in izvršuje vsa naročila točno in solidno. Tvrdo toplo priporočamo.

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE V LJUBLJANI.

Družba pod firmo »Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani« se je ustanovila leta 1919. z delniško glavnico 6 milijonov kron, ki je bila povišana leta 1920. na 10 milijonov in leta 1921. na 15 milijonov. Podjetje se je takoj lepo razvijalo in obstoji sedaj iz štirih obratov; v enem se izdelujejo transmisije, v drugem turbine in stroji za obdelovanje lesa, v tretjem armature in sesalke, v četrtem veliki cerkveni zvonovi.

V podjetju je zaposlenih nad 400 delavcev in veliko število vajencev. Za nas je važno dejstvo, da je to edino podjetje železne industrije, ki se nahaja popolnoma v jugoslovanskih rokah.

Na velesojmu imajo Strojne tovarne in livarne velik del paviljona F, kjer se nahajajo številni stroji, ki so tudi v obratu in občinstvu v pogled. Tu vidiš razne stroje za les, vodne turbine itd. Veliko občudovanja vzbujajo tudi razstavljeni zvonovi.

Lastnik inž. F. Kranjec. Odgovorni urednik Vili I. Galzinja.

TRIBUNA F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta 4. Tovarna dvokoles in otroških vozičkov nudi pneumatiko etc. najceneje.

Vabilo delničarjem

Strojnih tovarn in livarn d. d. Ljubljana

k subskripciji IV. emisije družbenih delnic.

Izvršujoč sklep občnega zbora delničarjev z dne 24. julija 1923. provaja upravi svet Strojnih tovarn in livarn d. d. Ljubljana povišanje delniške glavnice

od Din 3,750.000 na Din 5,000.900
z izdajo 12.500 novih delnic
à nom. Din 100,

ki se prepuste dosedanjim delničarjem v razmerju na tri stare po eno novo delnico pod sledečimi pogoji:

1. Emisijski tečaj delnice znaša Din 160.— tel quel za komad; protivrednost plačljiva ob subskripciji.
2. Stari delničarji, ki hočejo izvršiti opcijo, morajo predložiti na blagajnah nižje navedenih mest svoje delnice, da se na njih označi izvršitev opcije.
3. Nove delnice participirajo na dobičku od 1/7. 1923. in so opremljene s polkuponom za 1. 1923.
4. Subskripcija se vrši od 1. do 10. septembra 1923, in sicer pri: Jadranski banki a. d. v Beogradu in njenih podružnicah, in Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani in njenih podružnicah.
5. Izročitev novih delnic se bo izvršila proti vrnitvi subskripcijskih potrdil.
6. Uspeh emisije je zajamčen po garantnem sindikatu.

Upravni svet.

Manufaktur - Moda - Konfekcija

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA, Dvorni trg št. 3

v zalogi specijelno angleško i češko sukno, vseh vrst obleke, usnjeni suknjiči, dežni plašči, pelerine, zimniki, raglani etc.

Izdelava oblek v lastnem modernem salonu.

PRODA SE:
Tri originalne kitajske kimono iz kitajske svile, z zlatom vezane, prinesene iz Tientsina. Cena nizka.
Naslov pri Upravi lista.

INDUSTRIJA PERILA
POVH & MEDIC
NOVOMESTO (Slovenija).
Razstavni pav. H 300.

Splošno ključavničarstvo

JOSIP REBEK

v LJUBLJANI, Cankarjevo nabrežje 9 — se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Restavracija, klet in kavarna

ZVEZDA

vsak večer

KONCERT

na vrtu restavracije in v kavarni.

Za obilen obisk se sl. občinstvu priporočata

Fran in Roza Krapež.

Otroški vozički!

več vrst. DVOKOLESA raznih modelov, najnovejši motorčki ameriškega tipa »EVANS«.

Velika zaloga pneumatike in delov po najnižji ceni. Sprejemamo tudi vsa popravila, emailiranje in ponikanje, - »TRIBUNA F. B. L.« tovarne dvokoles in otroških vozičkov v Ljubljani, Karlovska cesta 4. Ljub. velesojm, paviljon »F« 191.

MODNA TRGOVINA

A. ŠINKOVIC

NASL. K. SOSS

LJUBLJANA
Mestni trg 19.
GENE ZMERNE!!

Priporočamo za nakup pisarniških in šolskih potrebščin tvrdko

M. TIČAR

Ljubljana,
Šelenburgova ulica št. 1
in Sv. Petra cesta.

III. LJUBLJANSKI VELESOJM
PAVILJON E ŠT. 25.

Parfums Driay - Paris

Ing. V. NIKOLIC
Kraljevski dvorski liferant
LJUBLJANA - MOSTE
Telefon št. 592

III. LJUBLJANSKI VELESOJM
PAVILJON E ŠT. 25.

KUVERTA

d. z o. z.

konfekcijska tvornica

LJUBLJANA, VOŽARSKI POT 1

TVORNICA KUVERT

IMA VEDNO V ZALOGI IN IZDELUJE

PO NAROČILU VSE VRSTE KUVERT

!! NA ŽELJO POŠLJEMO VZORCE !!

STEGU IN DRUGI kom. družba za strojno in :: električno industrijo ::

Pisarna: Ljubljana, palača Ljubljanske kreditne banke, Dunajska cesta 1b, III. nadstr.

KONCESIJONIRANO PODJETJE ZA:

vodovodne inštalacije, parne in vročevodne kurilne naprave, postavitve in popravilo parnih kotlov za visoki pritisk, elektrotehniko za visoko in nizko napetost. Lastna strojna in ključavničarska delavnica: VIČ - GLINCE štev. 5.

„SLOGRAD“

Slovenska gradbena in industrijska d. d.

Telefon inter. 180.

Telefon inter. 180.

Tehnična pisarna Ljubljana, Sp. Šiška,
Frankopanska ulica 151.

Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne industrijske zgradbe, betonske in železobetonske konstrukcije, vse vrste vodnih naprav na podlagi 25 letnih izkušenj. Specialiteta: železobetonske cevi za vodne naprave in vodovod.

Zastopa: Patent Dr. inž. Emperger-a za izvrševanje konstrukcij iz armiranega betona z litoželeznimi vložki za visoke tlačne napetosti (kakor pri skladiščih, „silo“-mostovih in podobno). Izdeluje: vse vrste tehničnih projektov in statičnih proračunov. Parna žaga.

Zobna pasta

„Aikadont“

Ustna voda

Autogaraža
AUTODELAVNICA

A. Thaler

LJUBLJANA
GLINCE 37.

A. & E. Skaberne

Ljubljana

MANUFATURA

in

MODA

Na debelo in drobno.

Proda se

avto „FORD“

v popolnoma dobrem stanju s
5 sedeži. Cena 150.000 kron.

Anton Vrabl

veleposestnik in trgovec

Križevci pri Ljutomeru.

Avtomobile

kolesa, motorje,
pnevmatiko vseh
vrst, olje, bencin in
druge potrebščine

ima vedno v zalogi

F. Florjančič
LJUBLJANA.

Gradbeno podjetje

ing. Dukić in drug
Ljubljana, Bohoričeva ul. 24se priporoča za vsa v to stroko
spadajoča dela.

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI

je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska
dela od najpreprostejšega do najmodernejšega.Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. —
ilustrirane knjige v eno- ali večbarvnem tisku. — Brušure in
knjige v malih in tudi največjih nakladah. — Časopise, revije
in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.

Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne šole in srednje šole. Risanke, dnev-
niki in beležnice.

JOŠKO VIDETIČ

Tržič kleparska delavnica Tržič

prevzema vsa v to stroko spadajoča dela
— stavbena in galanterijska.

Pokrivanje vseh vrst streh.

Zaloga kleparske posode.

Napeljava vodovodov, kopalnih sob i. t. d.

CENE ZMERNE! DELO SOLIDNO!

Carinsko - Posredniški - Bureaux

Uvoz GROM Izvoz

Centrala Ljubljana Kolodv. ulica 41.

Podružnice:

Zagreb, Maribor,
Jesenice, Boh. Bistrica,
Čakovec, Rakek.

MANUFAKTURNA VELETRGOVINA

HEDŽET & KORITNIK

LJUBLJANA, Frančiškanska ulica štev. 6.

BRZOJAVI: HEDŽET.

TELEFON ŠTEV. 75.